

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy-Klimek (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko M. C. (C.)

o zwrot kosztów szkolenia

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 marca 2018 r. **sygn. akt** VI P 602/17

1) zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 3 772,57 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt dwa złote i pięćdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

b) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 775 zł (siedemset siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów procesu;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 526,50 zł (pięćset dwadzieścia sześć złotych i pięćdziesiąt groszy) tytułem kosztów procesu za II instancję.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (spr.) (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. Akt VIII Pa 92/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. w pozwie skierowanym przeciwko M. C. domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 3772,57 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tytułem zwrotu kosztów poniesionych w związku ze szkoleniem pozwanego. Nadto domagała się zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie podano, że w dniu 1 sierpnia 2013 roku strony zawarły umowę o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z tą umową pozwany na podstawie skierowania powódki zobowiązał się podnosić kwalifikacje zawodowe poprzez odbycie i ukończenie cyklu szkoleń zgodnie z harmonogramem przekazanym przez organizatora szkolenia. Pozwany uczestniczył w szkoleniach, w związku z czym powódka poniosła koszty w wysokości 6522,35 zł. Pozwany po odbyciu szkoleń rozwiązał umowę o pracę z powódką. Zgodnie z § 5 pkt 2 umowy w przypadku, gdy w okresie 3 lat po ukończeniu szkolenia pracownik rozwiąże umowę o pracę jest on zobowiązany do zwrotu kosztów uczestnictwa w szkoleniu wraz z kosztami transportu i wyżywienia poniesionych przez pracodawcę na szkolenie w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu szkolenia. Powódka sporządziła więc wykaz kosztów i wezwała pozwanego do zapłaty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 3 lipca 2017 roku w sprawie o sygn. akt VI Np 12/17 uwzględniono żądanie powódki.

Pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty. Pozwany podniósł, że przedłożony przez powódkę dokument tj. Umowa o podnoszeniu kwalifikacji została sfałszowana. Z nazwy stanowiska usunięto zapis "serwisu", a pełna nazwa stanowiska pozwanego to "Mistrz serwisu". Podniesiono, że pozwany w trakcie pracy dla powódki miał trzy razy zmieniane stanowisko pracy. Pozwany zarzucił, że umowa nie precyzuje jakich szkoleń dotyczy oraz nie zawiera żadnego załącznika, które precyzowałoby jakich szkoleń dotyczy. Nadto wskazano, że szkolenia, na które pozwany został skierowany wynikały z obowiązku powódki narzuconego przez firmę (...) w celu utrzymania autoryzacji.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2018r. sygn.. VIP 602/17 – Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zapadł w następującym stanie faktycznym :

Pozwany był zatrudniony u powódki od dnia 18 czerwca 2011 roku.

Początkowo pozwany był zatrudniony na stanowisku Mistrz blacharski. Umowę zawarto na czas określony do dnia 31 grudnia 2012 roku.

W dniu 31 grudnia 2012 roku strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2014 roku. Stanowisko pozwanego nie uległo zmianie.

W dniu 31 października 2013 roku strony podpisały Porozumienie zmieniające warunki pracy, na podstawie którego pozwany miał zajmować stanowisko Doradca Serwisu.

W dniu 3 czerwca 2013 roku pozwany otrzymał "Zakres obowiązków służbowych, główne zadania" na stanowisku Mistrz zmianowy.

W dniu 31 grudnia 2014 roku strony podpisały umowę o pracę na czas nieokreślony, zgodnie z którą pozwany miał zajmować stanowisko Mistrz serwisu.

Powódka chciała, by pozwany w trakcie jego zatrudnienia podpisał umowę o podnoszeniu kwalifikacji. Początkowo pozwany odmówił podpisania umowy, w związku

z czym umieścił na niej zapis "nie wyrażam zgody". Ostatecznie w dniu 5 sierpnia 2018 roku pozwany podpisał umowę w brzmieniu pierwotnie mu przedłożonym. W treści umowy wpisano, że pozwany jest zatrudniony na stanowisku Mistrz Serwisu.

Pozwany jako pracownik na podstawie skierowania pracodawcy zobowiązał się do podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez odbycie cyklu szkoleń zgodnie z harmonogramem przekazanym przez organizatora (§ 1 umowy). Pracownik po zakończeniu szkolenia zobowiązał się niezwłocznie przedłożyć pracodawcy zaświadczenie o jego ukończeniu lub skierowanie z potwierdzeniem uczestnictwa w takim szkoleniu (§ 4 umowy). Zgodnie z § 5 pkt 1 i 2 umowy pozwany zobowiązał się przepracować 3 lata na rzecz pracodawcy.

W umowie wskazano, że w przypadku, gdy w w/w okresie pracownik rozwiąże umowę to jest zobowiązany do zwrotu kosztów określonych w § 2 umowy poniesionych przez pracodawcę na szkolenie w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu szkolenia.

W § 6 pkt 2 umowy wpisano, że integralną częścią umowy są skierowania na szkolenia akceptowane przez pracownika i pracodawcę. Umowa nie zawierała jednakże żadnego załącznika, nie wskazano w niej rodzaju i nazw szkoleń.

Pozwany był kierowany na szkolenia przez przełożonego. Pozwany nie miał wglądu do wykazu szkoleń. Nie miał też wpływu na rodzaj szkolenia, na które był skierowany, mógł jedynie z terminów podanych przez przełożonego wybrać termin szkolenia, który mu odpowiadał. O szkoleniu pozwany dowiadywał się około dwóch tygodni wcześniej. Skierowanie na szkolenie pozwany traktował jako polecenie służbowe.

Jak ustalono, powódka jest (...), zajmuje się sprzedażą samochodów i części zamiennych, serwisem, naprawami blacharskimi i lakierniczymi.

W trakcie zatrudnienia u powódki pozwany uczestniczył w szkoleniach: obsługa i budowa van bu.vans, Budowa/obsługa/nowości, Procesy i miary w serwisie (...), Standardy obsługi w serwisie (...). Koszty powyższych szkoleń, w tym przejazdów i noclegów pozwanego, zostały pokryte przez powódkę.

W dniu 14 grudnia 2015 roku pozwany złożył wypowiedzenia umowy o pracę, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Stosunek pracy pozwanego u powódki ustał z dniem 31 marca 2016 roku.

Powódka w związku z wypowiedzeniem przez pozwanego umowy o pracę wystawiła notę księgową odnośnie poniesionych kosztów szkolenia pozwanego i wezwała pozwanego do ich zapłaty.

W tak ustalonym stanie faktycznym - Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji uznał, iż w sprawie nie było sporne, że pozwany odbył szkolenia podane w treści pozwu, a powódka pokryła ich koszty.

Spór dotyczył tego, czy powódka miała podstawę do domagania się od pozwanego zwrotu kosztów poniesionych w związku z jego szkoleniem w trakcie zatrudnienia.

Zdaniem Sądu Rejonowego, podstawę prawną dochodzonego przez powódkę żądania pozwu stanowi przepis art. 103⁵ k.p., zgodnie z którym pracownik podnoszący kwalifikacje zawodowe:

1) który bez uzasadnionych przyczyn nie podejmie podnoszenia kwalifikacji zawodowych albo przerwie podnoszenie tych kwalifikacji,

2) z którym pracodawca rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia z jego winy, w trakcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub po jego ukończeniu, w terminie określonym w umowie, o której mowa w art. 103⁴, nie dłuższym niż 3 lata,

3) który w okresie wskazanym w pkt 2 rozwiąże stosunek pracy za wypowiedzeniem, z wyjątkiem wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn określonych w art. 94³,

4) który w okresie wskazanym w pkt 2 rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 lub art. 94³, mimo braku przyczyn określonych w tych przepisach

- jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na ten cel z tytułu dodatkowych świadczeń, w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub okresu zatrudnienia w czasie ich podnoszenia.

Nadto z mocy art. 103⁴ k.p. pracodawca zawiera z pracownikiem podnoszącym kwalifikacje zawodowe umowę określającą wzajemne prawa i obowiązki stron. Umowę zawiera się na piśmie (§ 1). Umowa, o której mowa w § 1, nie może zawierać postanowień mniej korzystnych dla pracownika niż przepisy niniejszego rozdziału (§ 2). Nie ma obowiązku zawarcia umowy, o której mowa w § 1, jeżeli pracodawca nie zamierza zobowiązać pracownika do pozostawania w zatrudnieniu po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych (§ 3).

Umowa o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych przez pracownika w okresie jego zatrudnienia jest umową odrębną od umowy o pracę. Jest ona klauzulą autonomiczną. O odrębności tej umowy od umowy o pracę, a tym samym o odrębności wynikających z niej zobowiązań od praw i obowiązków stron stosunku pracy związanych ze świadczeniem pracy, należy wnosić z treści art. 103⁴ § 2 k.p., który stanowi, że umowa ta nie może zawierać postanowień mniej korzystnych dla pracownika niż "przepisy niniejszego rozdziału" (zob. Eliza Maniewska, Komentarz do art. 103(1)-103(6), Lex).

Zdaniem Sadu Rejonowego, strony w umowie o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, określają wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z umową zawartą przez strony postępowania pozwany zobowiązał się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez odbycie cyklu szkoleń zgodnie z harmonogramem przekazanym przez organizatora oraz przepracować na rzecz powódki 3 lata od zakończenia szkolenia. Powódka miała natomiast ponieść koszty szkolenia pracownika.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż, że w podpisanej umowie o podnoszeniu kwalifikacji strony zaznaczyły, iż pozwany miał odbyć cykl szkoleń zgodnie z harmonogramem przekazanym przez organizatora. Z § 6 pkt 2 umowy jednoznacznie wynikało, że integralną częścią umowy są skierowania na szkolenia akceptowane przez pracownika i pracodawcę. Tymczasem, jak wskazał Sąd I instancji - strona powodowa nie przedłożyła żadnego harmonogramu cyklu szkoleń. Nie wykazano, by szkolenia wskazane w pozwie, a zwrotu kosztów których powódka dochodzi, były częścią jakiegoś cyklu, czy były zawarte w harmonogramie szkoleń.

Co więcej, w aktach osobowych pozwanego brak jakiegokolwiek załącznika do umowy o podnoszeniu kwalifikacji podpisanej w dniu 5 sierpnia 2013 roku. Także sam pozwany konsekwentnie podkreślał, że nie otrzymał żadnego załącznika do umowy o podnoszenie kwalifikacji ze wskazanymi tam szkoleniami, nie otrzymał harmonogramu szkoleń. Wprawdzie powódka wskazywała, że w dacie podpisania umowy nie było technicznie możliwości podać szkolenia, bowiem M. (...) nie wskazywał ich na dłuższy czas, jednak w ocenie Sądu Rejonowego, nie można było tym obciążać pracownika. Skoro powódka w dacie zawierania umowy z pozwanym nie dysponowała harmonogramem cyklu szkoleń i rodzajami szkoleń, to nie sposób uznać, że pozwany ma obowiązek zwrotu kosztów wszystkich szkoleń, na które był kierowany, a których dotyczy pozew. W ocenie Sądu Rejonowego umowa, która została przedłożona pracownikowi do podpisania bez załącznika stanowiącego integralną jej część nie może wywoływać negatywnych skutków dla pracownika.

Sąd Rejonowy miał na uwadze, że to nie sam pozwany wyszukiwał szkolenia, w których chciał brać udział, a które finansował pracodawca. To przełożony pozwanego podejmował decyzję o rodzaju szkolenia. Pozwany nie miał zatem wpływu ani na rodzaj szkolenia w którym uczestniczył, ani na jego koszt, w tym koszt pobytu na miejscu szkolenia. Pozwany nie miał wpływu na cenę szkolenia, nie brał udziału w jej negocjowaniu, a skierowanie na szkolenie traktował - jak zeznał - jako polecenie służbowe.

Ponadto podkreślono, że w aktach osobowych brak jest też jakiegokolwiek czy to skierowania na szkolenie, czy zaświadczenia stwierdzającego, że pozwany odbył szkolenie co może potwierdzać stanowisko pozwanego, że szkolenia odbywał po to, by powódka utrzymała autoryzację od M. (...). Także pozwany wskazywał, że po szkoleniu nie otrzymywał zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, a jedynie podpisywał listę obecności. Pozwany nie może zatem udokumentować dla własnych celów, że dane szkolenia przeszedł i w konsekwencji wykorzystał tego w przyszłości.

Sąd I instancji wziął też pod uwagę zarzuty podnoszone przez pozwanego, że umowa o podnoszeniu kwalifikacji przedłożona przez powódkę jest inną aniżeli umowa, którą podpisał pozwany. Stwierdzić należy, że w aktach osobowych znajduje się umowa, w której usunięto część zapisu dotyczącego stanowiska pozwanego i brak przy tym jakiegokolwiek parafki czy podpisu osoby, która dokonała zmiany. Stąd Sąd Rejonowy dał wiarę pozwanemu, że umowa o podnoszeniu kwalifikacji znajdująca się w aktach osobowych w tym zakresie została zmieniona po jej podpisaniu przez pozwanego. Pozwany podpisał umowę o podnoszeniu kwalifikacji zajmując stanowisko Mistrz Serwisu, a stanowiska tego wówczas nie zajmował i strony w trakcie zatrudnienia pozwanego u powódki nie dokonały żadnej zmiany w umowie o podnoszeniu kwalifikacji w zakresie stanowiska pozwanego.

W tym stanie rzeczy, z mocy powołanych przepisów prawa, powództwo oddalono, jako niezasadne.

Apelację wniosła powódka i zaskarżyła wyrok w całości. Zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie przepisów postępowania , a to:

- art. 217 par. 3 kpc w zw. z art. 233 par. 1 kpc poprzez błędną interpretację dokumentu – „zakres obowiązków służbowych, główne zadania”, w którym widnieje podpis pozwanego, który tym samym wyraził zgodę na odbycie szkoleń,

- art. 233 par. 1 kpc poprzez błędną interpretację wyjaśnień pozwanego i przyjęcie, iż nie akceptował skierowań na szkolenia, w sytuacji gdy pozwany te szkolenia odbył i nigdy nie wyraził jakiegokolwiek dezaprobaty; poprzez nieuzasadnione przyjęcie , iż harmonogram szkolenia winien być przedłożony przy podpisywaniu umowy o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, względnie , iż miał być integralną częścią umowy, w sytuacji gdy nie wynika to z treści umowy; błędnym przyjęciu , iż skierowanie na szkolenie winno mieć formę pisemną i być załączone do pozwu, w sytuacji , gdy ani umowa pomiędzy stronami, ani przepisy tego nie wymagają;

- art. 328 par. 2 kpc poprzez brak należytego przedstawienia i argumentacji rozstrzygnięcia, w szczególności brak wyraźnego wskazania podstawy oddalenia powództwa;

. - błędy w ustaleniach faktycznych , przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia,

a polegające na uznaniu, iż pozwany nie akceptował skierowań na szkolenia, w sytuacji gdy pozwany nigdy nie odmówił pracodawcy udziału w szkoleniu i szkolenia faktycznie odbył, przeciwnie po otrzymaniu informacji o dacie i okolicznościach szkolenia oraz kosztach, wybrał dogodny dla siebie termin i jechał na szkolenie.

2. naruszenie prawa materialnego , a to art. 60 kc w zw. z art. 300 kp

poprzez formalistyczne rozumienie skierowania na szkolenia i akceptacji szkolenia przez pozwanego oraz błędne przyjęcie, iż zarówno akceptacji jak i skierowanie winno mieć formę pisemną.

Powołując się na powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, a nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja powódki jest uzasadniona.

Przedmiotem niniejszej sprawy było roszczenie powódki I. car sp. z o.o. w Z. względem pozwanego M. C. o zwrot kosztów szkolenia.

Wskazać na wstępie należy, w ocenie Sądu Okręgowego zaskarżony wyrok nie jest trafny i nie odpowiada prawu. Poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę do wywiedzenia wniosku, iż pozwany nie jest zobowiązany wobec powódki do zwrotu kosztów odbytych szkoleń, w kwocie objętej pozwem, na podstawie łączącej strony umowy z dnia 1 sierpnia 2013r. – są błędne.

Sąd Okręgowy dokonując własnej oceny przeprowadzonych przez Sąd I instancji dowodów sprawie, uznał, iż powództwo było zasadne.

W przedmiotowej sprawie, bezspornie w umowie z dnia 1 sierpnia 2013r. pozwany zobowiązał się podnosić kwalifikacje zawodowe poprzez odbycie i ukończenie cyklu szkoleń zgodnie z harmonogramem przekazanym przez organizatora szkolenia – par. 1 umowy.

Ponadto, pracodawca zobowiązał się pokryć koszty szkolenia, udzielić płatnego zwolnienia za dzień roboczy na czas szkolenia na podstawie delegacji oraz zwrócić koszty szkolenia na podstawie faktur. Do kosztów szkolenia zaliczono także koszty transportu i wyżywienia – par. 2 umowy.

Bezspornie, pozwany w dniach 24 września 2015r., 5 marca 2015r., 11 maja 2015r. i 10 września 2013r. odbył dwudniowe szkolenia wyjazdowe, zorganizowane przez podmiot zewnętrzny, niezależny od powódki. Zgodził się na odbycie tych szkoleń, w terminie dla siebie dogodnym, a powódka uiściła opłaty za te szkolenia. Koszt pojedynczego szkolenia wynosił 1200 zł., ponadto na koszty szkolenia, składały się także koszty dojazdu, zakwaterowania w hotelu i wyżywienia. O terminie szkoleń pozwany był informowany przez pracodawcę na dwa tygodnie przed szkoleniem. Informacja o szkoleniu zawierała nadto temat szkolenia, miejsce oraz koszty i czas trwania.

W dniu 4 grudnia 2015 r. pozwany złożył powódce pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę, z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 31 marca 2016r.

W tych okolicznościach powódka wystawiła pozwanemu notę księgową z dnia 31 marca 2016r. i wezwała go do uiszczenia kosztów szkolenia w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia.

W tym miejscu, przypomnieć należy, iż na mocy art. 103⁴ § 1 k.p. pracodawca zawiera z pracownikiem podnoszącym kwalifikacje zawodowe umowę określającą wzajemne prawa i obowiązki stron. Umowę zawiera się na piśmie.

Zgodnie zaś z treścią art. 103⁵ pkt 4 k.p., pracownik podnoszący kwalifikacje zawodowe, który w okresie wskazanym w pkt 2 - (tj. w trakcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub po jego ukończeniu, w terminie określonym w umowie, nie dłuższym niż 3 lata) rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 lub art. 94³, mimo braku przyczyn określonych w tych przepisach - jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na ten cel z tytułu dodatkowych świadczeń, w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub okresu zatrudnienia w czasie ich podnoszenia.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, iż przepis powyższy z obowiązku zwrotu kosztów szkolenia zwalania pracownika, który rozwiązał stosunek pracy za wypowiedzeniem z przyczyn wskazanych art. 94³ k.p., tj. z powodu stosowania wobec niego mobbingu. A taka sytuacja niniejszej sprawie nie miała miejsca.

Pozwany rozwiązał umowę o pracę za wypowiedzeniem z przyczyn osobistych.

A zatem powódka miała podstawy do żądania zwrotu kosztów szkoleń, zgodnie z przepisem par. 5 cyt. umowy o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych z dnia 1.08.2013r.

W tym miejscu nie można pominąć treści przepisu art. 103⁴ § 2 k.p., który stanowi, iż umowa, o której mowa w § 1, nie może zawierać postanowień mniej korzystnych dla pracownika niż przepisy niniejszego rozdziału. Zestawienie zaś przepisów (...) § 2 k.p. i art. 103⁵ k.p., oznacza, iż skoro w ustawie mowa jest o obowiązku zwrotu przez pracownika kosztów poniesionych przez pracodawcę, to zapis umowny nie może nakładać na pracownika obowiązku zwrotu kosztów, które w rzeczywistości nie zostały przez pracodawcę poniesione, a jedynie ustalono ich wysokość w umowie.

Zgodnie z art. 103⁵ k.p. zwrot kosztów ma nastąpić w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub okresu zatrudnienia w czasie ich podnoszenia.

Z powołanego przepisu wynika, że pracownik, który nie zobowiązał się do pozostania w zatrudnieniu przez określony okres po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, będzie zobowiązany do zwrotu kosztów świadczeń dodatkowych w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia w czasie ich podnoszenia, w razie gdy bez uzasadnionych przyczyn nie podejmie podnoszenia kwalifikacji zawodowych albo przerwie podnoszenie tych kwalifikacji (pkt 1 art. 103⁵ k.p.) lub w następstwie wystąpienia w trakcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych zdarzeń wymienionych w pkt 2-4 art. 103⁵ k.p.

W relatywnie gorszej sytuacji znajduje aktualnie się pracownik, który w umowie z art. 103⁴ k.p. zobowiązał się do pozostania w zatrudnieniu w okresie po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ze względu na to, że w stosunku do niego ustawa przewiduje dodatkową podstawę żądania zwrotu kosztów świadczeń dodatkowych. Po pierwsze, w razie wystąpienia zdarzenia z pkt 1 art. 103⁵ k.p. i zdarzeń z pkt 2-4 art. 103⁵ k.p. w trakcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, będzie on zobowiązany do zwrotu kosztów świadczeń w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia w czasie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Po drugie, w razie wystąpienia zdarzeń wskazanych w pkt 2-4 art. 103⁵ k.p., po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych w okresie "odpracowania" wskazanym w umowie z art. 103⁴ k.p. będzie zobowiązany do zwrotu kosztów świadczeń dodatkowych w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych (zob. A. Ludera-Ruszel, Zasady zwrotu kosztów świadczeń udzielonych pracownikowi z tytułu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników na gruncie kodeksu pracy oraz wybranych ustaw szczególnych, Lex).

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, iż szkolenia, w jakich uczestniczył pozwany, były prowadzone przez podmiot zewnętrzny, a powódka poniosła koszty określone w załączniku do noty księgowej z dnia 31 marca 2016r. Koszty te obejmowały koszt samych szkoleń po 1200 zł za także, a także koszty zakwaterowania, dojazdu i wyżywienia.

Powódka wykazała w toku procesu rzeczywiste koszty szkolenia, a pozwany nie kwestionował tych kosztów, ani też ich wysokości.

Z uwagi na podniesioną przez pozwanego okoliczność, wyłączającą obowiązek zwrotu kosztów szkolenia, a mianowicie brak harmonogramu szkoleń, a także uzależnienie dalszego zatrudnienia od podpisania niniejszej umowy, wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego, umowa z dnia 1 sierpnia 2013r. o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych przez pozwanego jest ważna i wywołuje skutki prawne pomiędzy stronami. Zaznaczyć należy, iż pozwany podpisał umowę i

powinien mieć świadomość co do swoich obowiązków z niej wynikających. Pracodawca w żaden sposób nie przymuszał pozwanego do podpisania tej umowy, a w toku procesu pozwany nie wykazał, aby skutecznie uchylił się od skutków oświadczenia woli. Niezależnie od tego pracodawca ma prawo wymagać od pracownika podnoszenia kwalifikacji na danym stanowisku pracy.

Inną kwestią pozostaje fakt, iż do umowy nie dołączono harmonogramu szkoleń chociaż jak wynika z jej treści, harmonogram stanowił integralną część umowy. Zdaniem Sądu Okręgowego brak tego harmonogramu nie czyni tej umowy nieważną, w sytuacji bowiem, gdy pozwany odbył szkolenia. Brak tego harmonogramu, może mieć jedynie wpływ na ocenę, od kiedy pozwanemu biegł 3 letni termin określony par. 5 umowy. Pierwsze szkolenie pozwany odbył 10 września 2013r., a zatem ewentualny trzyletni okres zatrudnienia powinien w tych okolicznościach być liczony od tej daty.

Pozwany wypowiedział umowę o pracę, która uległa rozwiązaniu z dniem 31 marca 2016r. – czyli przed upływem, terminu określonego w par. 5 umowy.

Reasumując, apelacja powódki była uzasadniona, dlatego na mocy art. 386 par. 1 kpc w zw. z art.103 (4) par. 1 i kp oraz art. 103 (5) pkt 3 kp zmieniono zaskarżony wyrok jak w punkcie 1 ppkt a).

O kosztach zastępstwa procesowego za I II instancję orzeczono po myśli art. 98 kpc w zw. z przepisami par. 2 i 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015r.) w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (spr.) (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia